

Sosiaalialan osaaminen Lapissa

Osaaminen – muutoksen avain tulevassa Sotessa -seminaari
15.4.2016, Rovaniemi

Tarja Kemppainen, Lapin yliopisto
Asta Niskala, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus
Maria Martin, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



SOCIOPOLIS -hanke

Toteuttajat: Lapin yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu ja Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Rahoittajat: ESR, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), kunnat

Hankeaika: 1.1.2015–31.12.2017

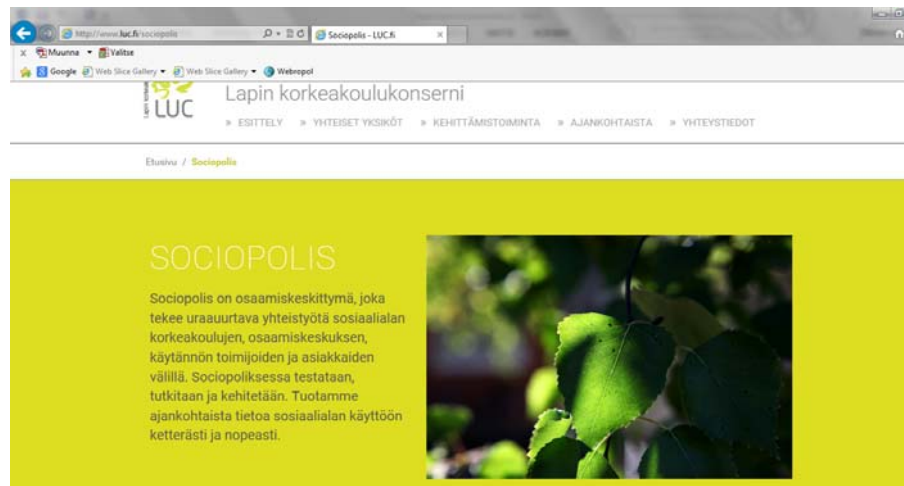
Tavoitteet:

Luodaan yksi näkyvä ja selkeä **tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymä** sosiaalialalle Lappiin.

Parannetaan sosiaalialan **korkeakoulutuksen laatua** työelämälähtöisyyttä korostaen.

Rakennetaan tutkimuksellista ja systemaattista **tiedontuotantoa** sosiaalialan korkeakoulujen, osaamiskeskusten, kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

WWW.LUC.FI/SOCIOPOLIS



SOSIAALIALAN PERUS- JA ERITYISOAAMISEN KARTOITUS; MIKSI?

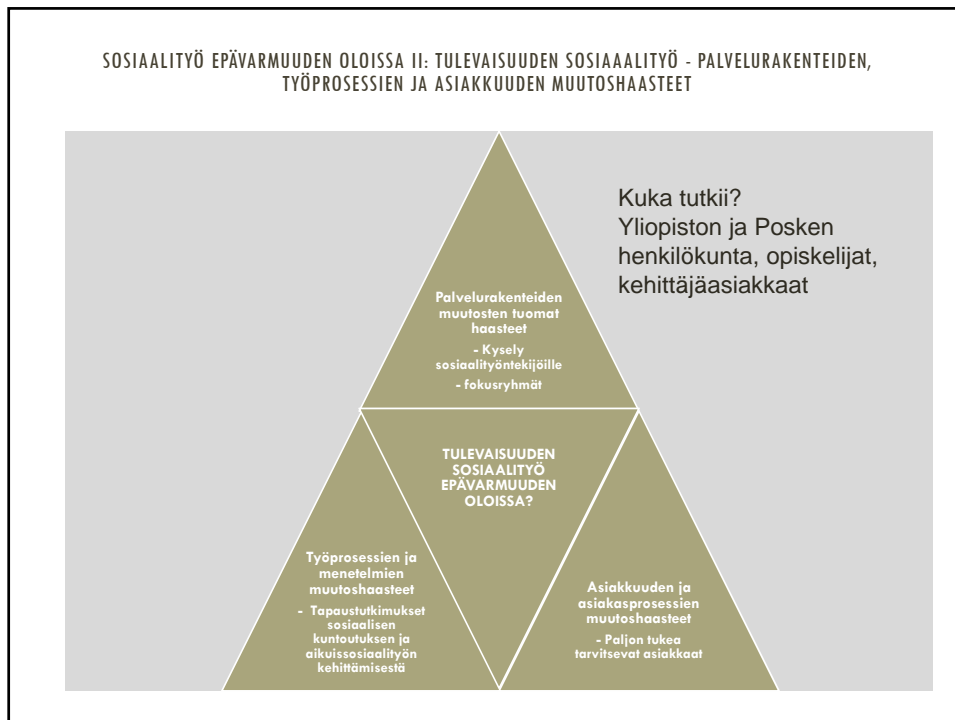
Luvattu hankehakemuksessa selvittää sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien perus- ja erityisosaaminen Lapissa

Taustalla yhteiskunnalliset muutokset ja vaikutukset asiakkaisiin:

- Hallinto- ja palvelurakenteiden muutokset (Sote)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluintegraatio
- Sosiaalityön professionaalisuuden ja osaamisen haasteet
- Lainsäädännölliset uudistukset
- Tutkimuksen ja tiedontuotannon haasteet
- Korkeakoulujen ja Posken intressit

Osa pitkittäistutkimusta

- Sosiaalityö epävarmuuden oloissa -tutkimus
(Kemppainen&Koskinen&Pohjola&Urponen 1998)



SOSIAALITYÖNTEKIJÄ JA SOSIONOMI

Sosiaalityöntekijä yliopistosta ja sosionomi / geronomi ammattikorkeakoulusta

Ei tarkkaa tietoa määrästä valtakunnallisestikaan

Ammatinharjoittamislain perusteluissa:

- vuonna 2011 sosiaalialan tehtävissä toimi julkisella ja yksityisellä sektorilla 131 840 henkilöä
- THL:n mukaan kunnallisen sosiaalihuollon palveluksessa vuonna 2013 yht. 68 870 henkilöä, joista
 - sosiaalityöntekijöitä 2 993 (+ 1283 terveydenhuollossa)
 - sosiaaliohjaajia 9 844 ja
 - lähihoitajia 42 667

Posken selvityksen mukaan vuonna 2013 Lapissa oli 135 sosiaalityöntekijää ja 105 sosionomia

PERUS- JA ERITYISOSAAMISEN KÄSITTEET

Perusosaaminen on työn vaatimien tietojen hallintaa ja niiden soveltamista käytännön työtehtäviin eli kykyä selviytyä työn haasteista. Pohjana sosiaalialan tutkinto.

Erityisosaaminen on oman substanssialueen syvennettyä osaamista. Perustutkinnon jälkeen hankittu työkokemus ja/tai lisä- ja erikoitumiskoulutus.

Lomake rakennettiin kompetenssiajatteluun pohjautuen (Rantalaiho 2005; Viitala 2005):

- substanssiosaaminen
- organisaatio-osaaminen
- yleinen työelämäosaaminen
- henkilökohtaiset taustasitoumukset
- henkilökohtaiset ominaisuudet

7

SOSIAALITYÖ SOSIAALIHUOLTOLAISIA 15 § (1301/2014)

Sosiaalityöllä tarkoitetaan asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön, perheen tai yhteisön tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus, sovitetaan se yhteen muiden toimijoiden tarjoaman tuen kanssa sekä ohjataan ja seurataan sen toteutumista ja vaikuttavuutta. Sosiaalityö on luonteeltaan muutosta tukevaa työtä, jonka tavoitteena on yhdessä yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kanssa lieventää elämäntilanteen vaikeuksia, vahvistaa yksilöiden ja perheiden omia toimintaedellytyksiä ja osallisuutta sekä edistää yhteisöjen sosiaalista eheyttä.

8

SOSIAALIOHJAUS SOSIAALIHUOLTOLAISIA 16 § (1301/2014)

Sosiaaliohjauksella tarkoitetaan yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen neuvontaa, ohjausta ja tukea palvelujen käytössä sekä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on yksilöiden ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä.

9

LAPPI KONTEKSTINA



10

AINEISTON HANKINTA:

1. vaihe: Lapin kunnat (n= noin 250 työntekijää)
2. vaihe: Lapin järjestöt yhdessä Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry:n Oppilaitosyhteistyöhankkeen kanssa
3. vaihe: Lapin yksityiset palveluntuottajat

Tiedonkeruun käynnistyi 24.11.2015 ja on vielä kesken

- tieto kerätään kuntakäynneillä (kesto 2–3 h)

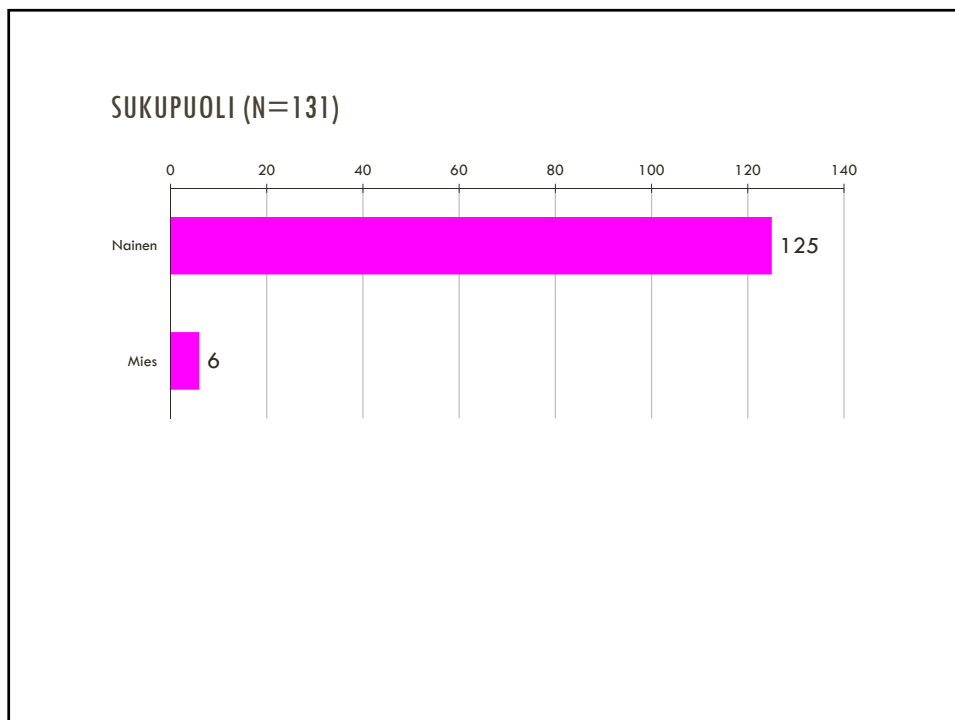
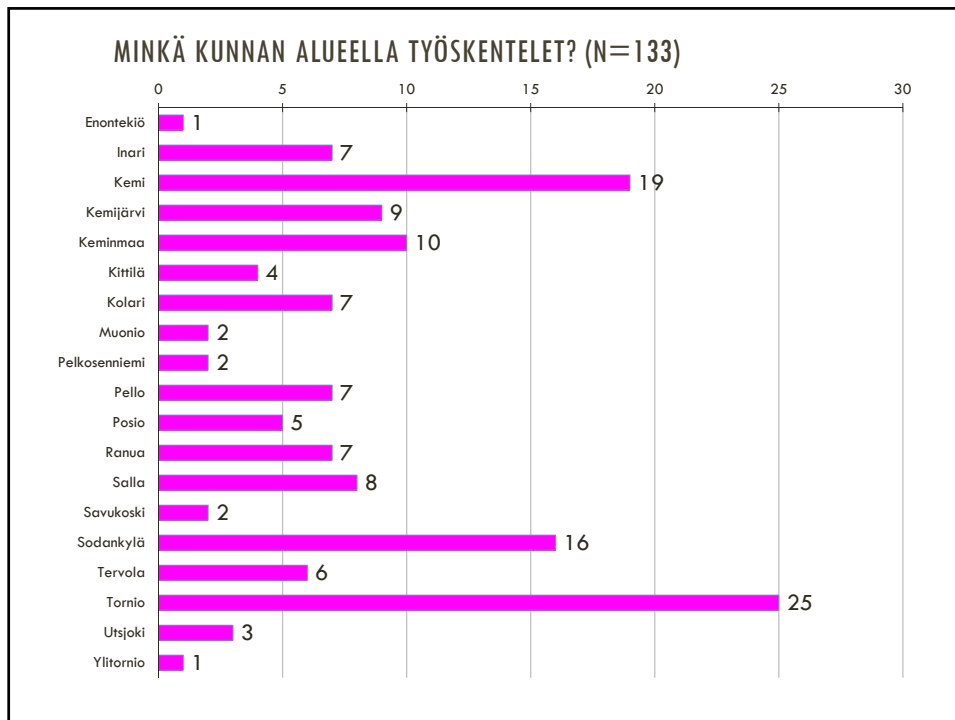
- 1) Kyselylomake, webropol
- 2) Ryhmähaastattelu (ennakointi)

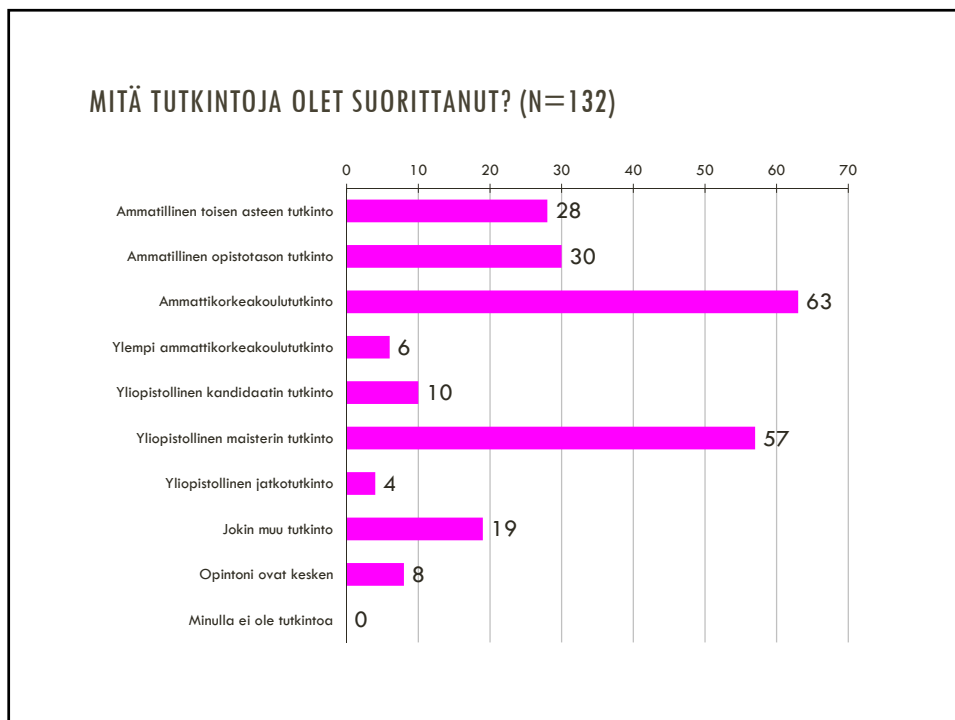
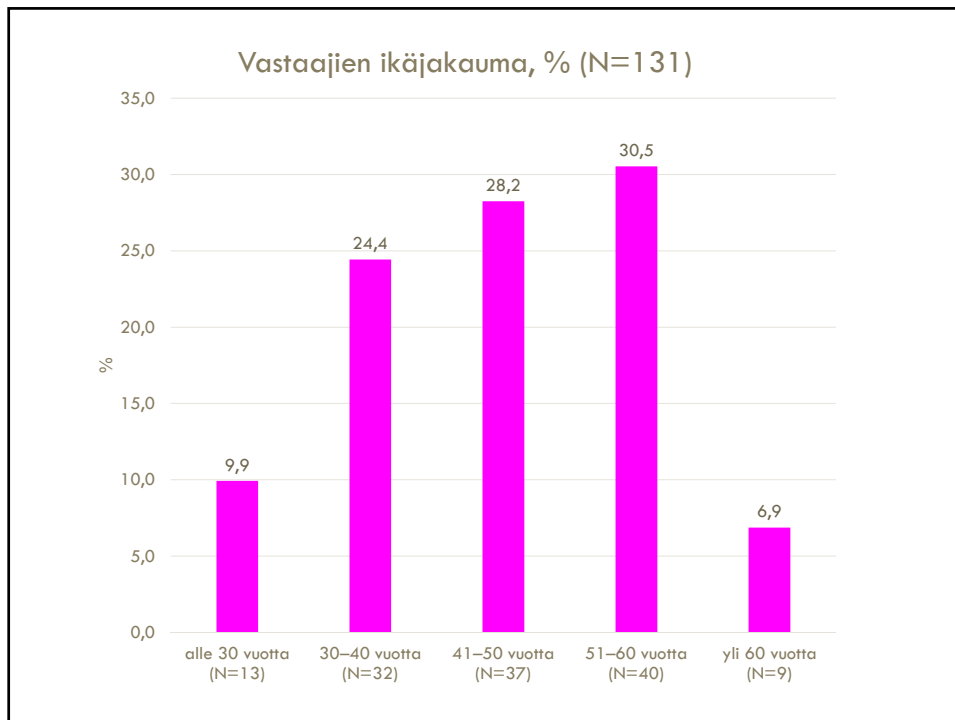
11

SOSIAALIALAN PERUS- JA ERITYISOSAAMISEN KARTOITUS

Tilanne 6.4.2016 (Rovaniemi ei vielä mukana)

Alustavia
tuloksia



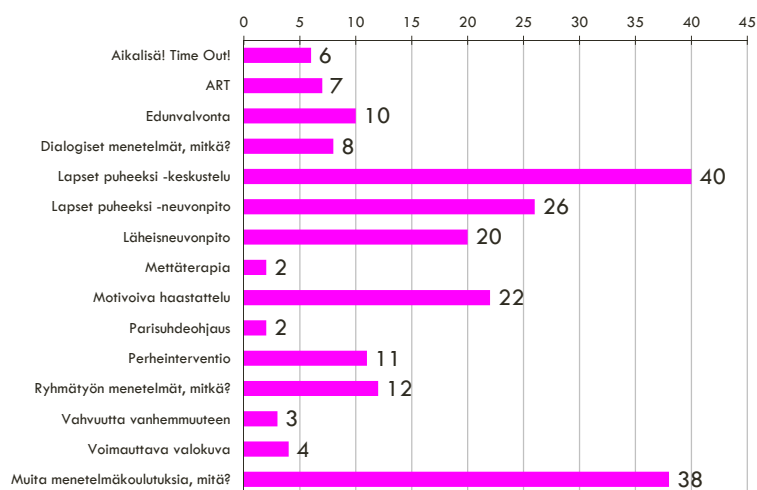


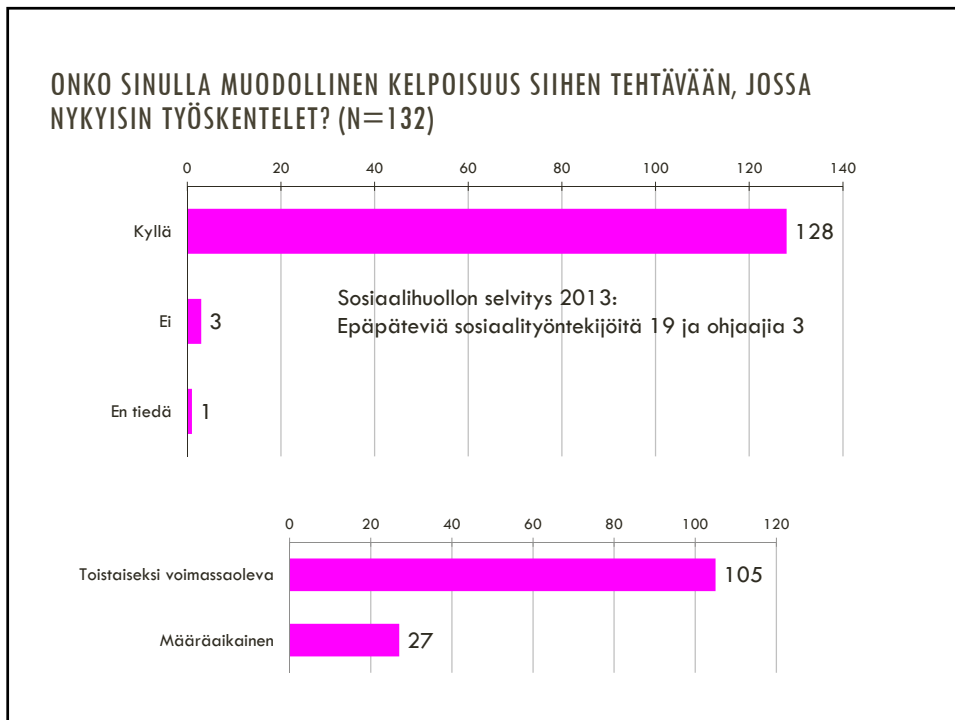
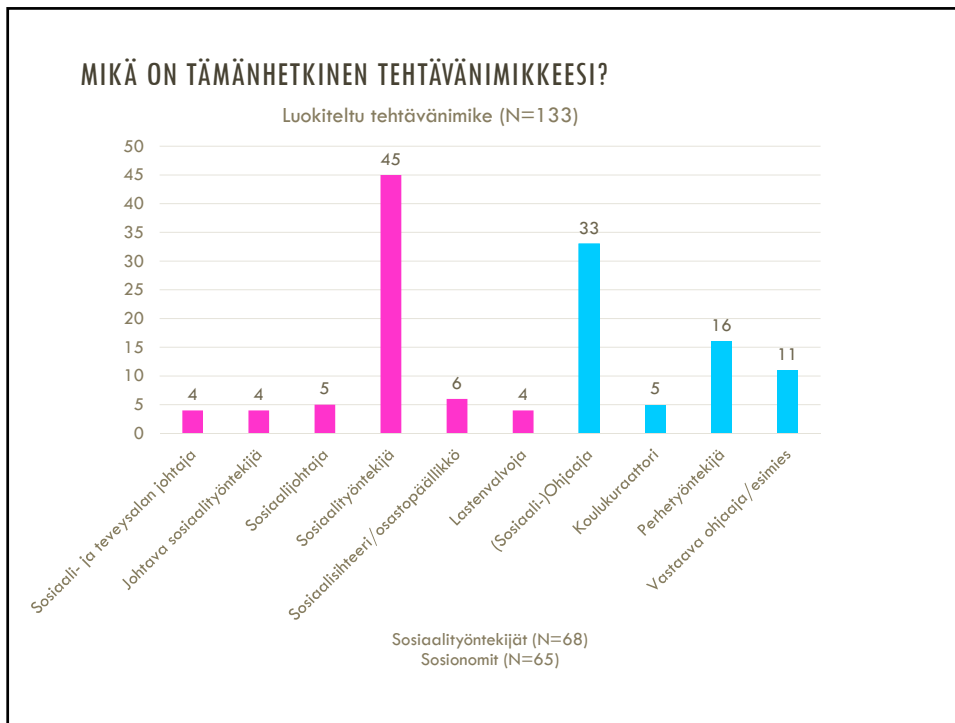
PITKÄKESTOISIA (VÄH. 5 OP/30V) AMMATILLISIA LISÄ- TAI TÄYDENNYSKOULUTUKSIA, ESIMERKIKSI:

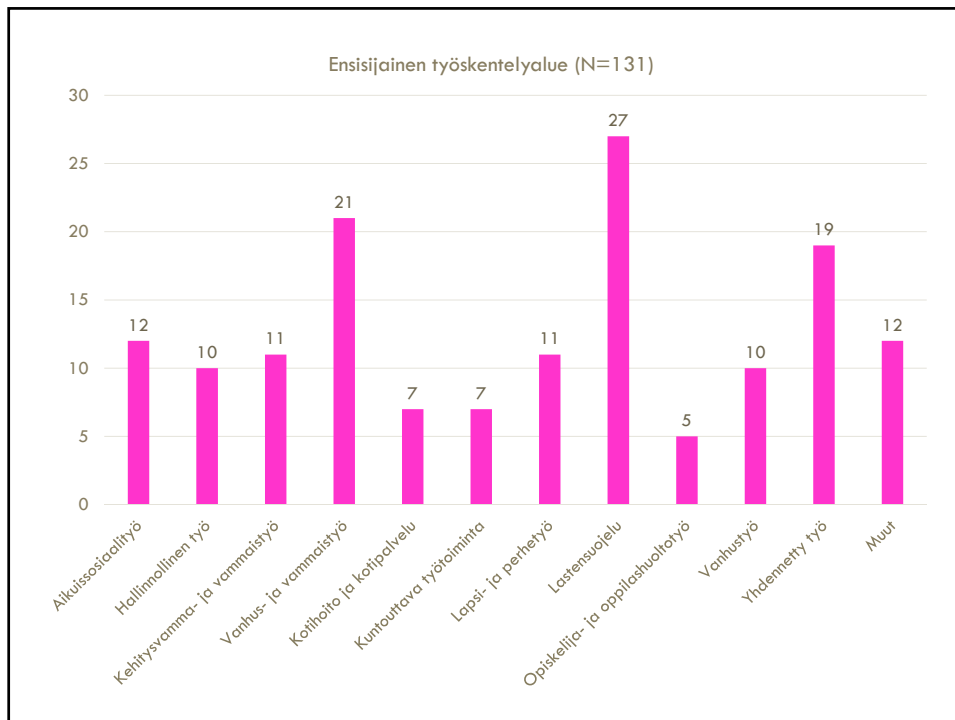
- JET-johtamiskoulutus, sosiaali- ja terveydenhuollon PD-tutkinto, sosiaalityön johtaminen
- Erilaisia terapiakoulutuksia: perheterapia, pariterapia, psykoterapia
- Perhetyön erikoistumisopintoja
- Kasvatus- ja perheneuvolan erikoistumiskoulutus
- Työnohjaajakoulutus
- Päihde- ja mielenterveystyön erikoistumisopinnot
- Vanhustyön erikoistumisopinnot
- Neuropsykologinen valmennus
- Ratkaisukeskeinen työmenetelmä
- Pedagogiset opinnot

17

MITÄ MENETELMÄKOULUTUKSIA OLET KÄYNYT? (N=85)







ASIAKASTYÖOSAAMINEN SOSIAALIALALLA (N=133)

	En osaa lainkaan	Osaan jonkin verran	Osaan hyvin	Yhteensä	Keskiarvo
Asiakkaan kokonaisvaltaisen elämäntilanteen arvioiminen	0	12	120	132	2,91
Asiakkaan osallisuuden huomiointi	0	26	105	131	2,8
Asiakastyön vuorovaikutustaitojen hallitseminen	0	21	112	133	2,84
Luottamuksellisen asiakassuhteen luominen	0	7	124	131	2,95
Asiakastyön dokumentointi	1	46	84	131	2,63
Asiakastyön suunnitelmallinen toteuttaminen	0	34	94	128	2,73
Asiakasprosessien arviointi	1	55	74	130	2,56
Asiakasprosessin päättäminen	1	55	68	124	2,54
Asiakasprosessin kokonaisuuden hallinta	0	45	83	128	2,65
Sähköisten palveluiden hyödyntäminen	1	74	56	131	2,42
Moniammatillinen verkostotyö	0	32	101	133	2,76
Kulttuurisensitiivinen työ	7	87	25	119	2,15

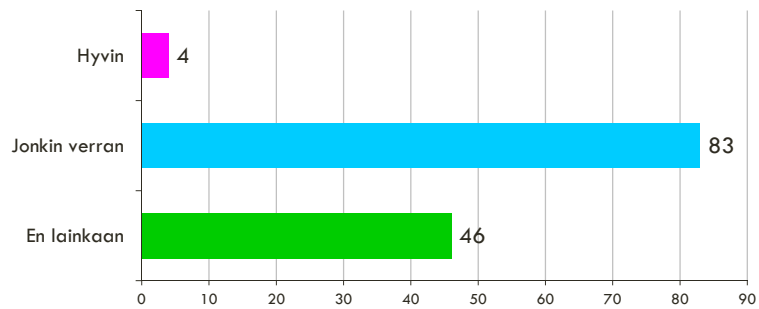
PALVELUJÄRJESTELMÄ- JA YHTEISKUNTAOSAAMINEN (N=133)

	En osaa lainkaan	Osaan jonkin verran	Osaan hyvin	Yhteensä	Keskiarvo
Sosiaalipalvelujärjestelmän tunteminen	1	30	102	133	2,76
Sosiaaliturvatuksien tunteminen	1	53	78	132	2,58
Sosiaalialan lainsäädännön hallitseminen	0	74	58	132	2,44
Sosiaaliseen raportointiin liittyvä osaaminen	6	84	39	129	2,26
Terveydenhuollon palvelujärjestelmän tunteminen	6	88	36	130	2,23
Yksityisten sosiaalipalveluiden tunteminen	10	99	17	126	2,06
Kolmannen sektorin toiminnan ja palveluiden tunteminen	4	97	29	130	2,19
Omaa työtä ohjaavien taloudellisten reunaehtojen ymmärtäminen	4	41	87	132	2,63
Kunnalliseen/yhteiskunnalliseen päätöksentekoon vaikuttaminen sosiaalialan kysymyksissä	14	72	41	127	2,21

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOOSAAMINEN (N=132)

	En osaa lainkaan	Osaan jonkin verran	Osaan hyvin	Yhteensä	Keskiarvo
Tiedon tuottaminen omasta työstäni	0	73	57	130	2,44
Tutkimustiedon hyödyntäminen omassa työssäni	3	84	43	130	2,31
Tilastotietojen haku, luku ja tulkinta	5	78	44	127	2,31
Oman työn vaikuttavuuden arviointi	2	90	40	132	2,29
Oman työn kehittäminen	0	74	58	132	2,44

PYSTYTKÖ TUTUSTUMAAN UUTEEN TUTKIMUSTIETOON TYÖAIKANASI?
(N=133)



JOHTAMISOSAAMINEN (N=130)

	En osaa lainkaan	Osaan jonkin verran	Osaan hyvin	Yhteensä	Keskiarvo
Omaa työtä ohjaavien strategioiden tunteminen	4	57	67	128	2,49
Omaa työtä ohjaavien strategioiden laadinta	12	73	38	123	2,21
Hyvän hallinnon periaatteiden tunteminen	7	58	61	126	2,43
Päätöksenteko-osaaminen	2	48	79	129	2,6
Henkilöstöjohtaminen	18	51	31	100	2,13
Osaamisen johtaminen	19	60	25	104	2,06
Muutosjohtaminen	26	48	23	97	1,97
Prosessijohtaminen	25	54	23	102	1,98
Työn laadun arvioiminen	6	72	47	125	2,33
Taloussuunnittelu ja budjetointi	26	55	33	114	2,06
Verkostojohdaminen	25	64	22	111	1,97

